

1950'lerden sonraki hızlanışı karşısında aynı normların daha yavaş gelişmesinden mi kaynaklandığı gibi büyük bir soru herhalde siyaset bilimcilerinin ilgisini bekleyecektir.

6

Yazıyı, birkaç şeyin altını çizerek bitirebiliriz. Bunlardan birincisi, iktisatçının kendi yerine ve işlevine karar vermesidir. Ana yöntem olarak ekonomiyi politize etmeyi mi, etmemeyi mi seçecektir? Bu, makro iktisat teknikleri arasında akademik bir tercih yapma konusu değildir. Toplumun iktisatçının bir çalışma ve yaşama biçimi sunması davasına kadar genişletilebilecek bir şeydir. Ekonomiyi politize etmek, iktisatçıya geniş bir hareket bandı sunmaktadır. Bu band, kapitalizmin daha iyi savunulması ve geliştirilmesi düşüncesinden başlayarak, üretim araçlarından yoksun emek sahipleriyle orta sınıflara bir siyaset ve ekonomi çizgisi sunma çabasına kadar uzanabilir. İktisatçı bu band üzerinde (istese de istemesse de) kendine bir yer seçecektir. Ekonomiyi, siyasetten ayırma niyetiyle ön plana çıkarmak ise, iktisatçıyı bambaşka tercihlere götürecektir.

İkincisi, sanayi demokrasisinin ekonomik haklar kurumlaştığı takdirde ayakta durabileceğidir. Bu kurumlaşma, bugünün koşullarında erişilemeyecek de olsa, tam istihdamın hedef olarak kabulünün için önemli olduğunu kavramakla başlamaktadır. Eğer kapitalizmin gelişmesi bu hedefi erişilir kılmıyorsa, yatırımcılık devletin elinde önem kazanacaktır. Ancak, burada da dikkatten kaçmaması gereken bir nokta olacaktır: Düşük ücretli işler yaratacak biçimde işleyen bir ekonomi, sanayi demokrasisinin gelişmesine uygun zemin değildir. Sanayi demokrasisinin de bir maliyeti vardır ki, o da yüksek ücret düzeyidir.

Üçüncüsü, sanayi demokrasisine doğru yürüyebilmek, yükü iktisatçının omuzlarına bırakılacak bir çaba değildir. Siyasetçinin (yatırım süreçleri ile çok yakından ilgili olan karar sahibinin) sorumluluğu gitgide artacaktır. Yatırım süreçlerinin yarattığı siyaset adamı ekonomik haklarla ne kadar ilgili olacaktır? Eğer sadece ekonomi öne, siyaset (bir parçasıyla da olsa) arkaya alınırsa, ekonomiyi yeterince politize etmek zorlaşır. Emekçiler ve orta sınıf (yani, toplumun çoğunluğu) 'sivil toplum'un dışına doğru sürüklenirler. O da makro iktisattan (ve iktisatçıdan) vizyon beklemeyen, kalıbı ayrıca dökmüş hazır bir çerçevedir.

DİPNOTLAR

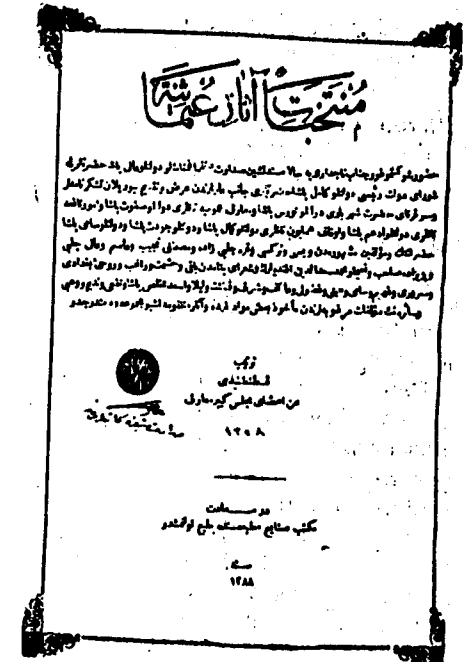
- (1) J. STEINDL, "Reflections on the present state of economics," Monthly Review, February 1985.
- (2) S. AREN, İstihdam, Para ve İktisadi Politika, Ajans Türk Matbaası, Ankara, 1960.
- (3) M. DESAI, "Men and things", Economics, February 1986.
- (4) "Hürriyetin garantisini özel sektörün mevcudiyeti değildir. Halkın demokratik anlayışındır.. Devlet demokratik olursa ezici olamaz. Onun için, özel sektör bu işin garantisidir, denemez. Özel sektörün hakim olduğu totaliter memleketler çoktur." S. AREN, TBMM, 16 Şubat, 1966.
- (5) DESAI, belirtilen yazı.

Sadun Aren'e Armağan

Sadun Aren'e Armağan
Mülkiyeliler Birliği, Ankara
1988

TANZİMAT DÖNEMİNDE ÇOCUK EDEBİYATI ÜZERİNE

İlber ORTAYLI

Konstantinli efendinin İstanbul'da 1288 (1871) tarihinde basılan "Müntehabat-ı asar-ı Osmaniyeye" adlı çocuk ve gençlik yazıları antolojisi'nin kapağı.